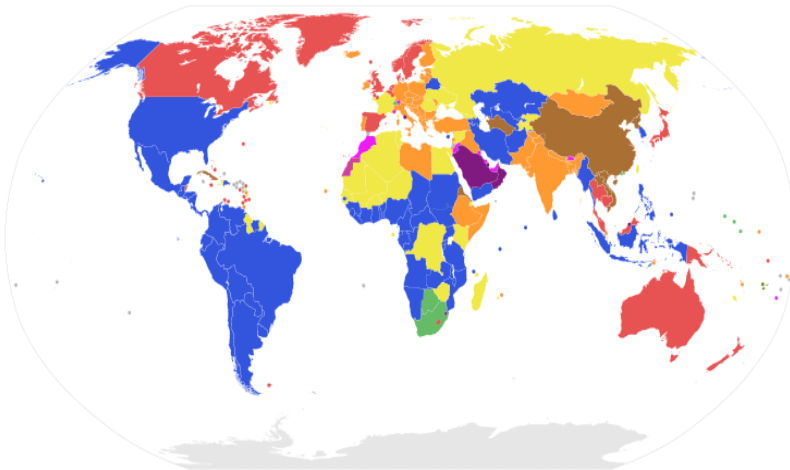

Dân chủ, ủy trị và các chức năng của cơ quan dân cử

MPP5-G5

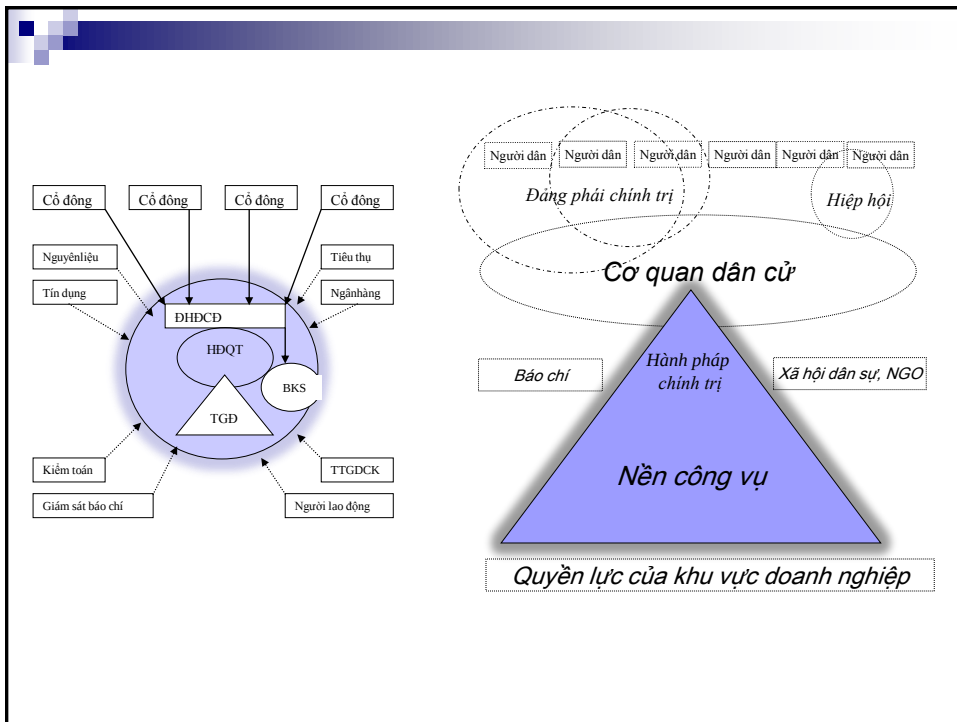
Các hình thức chính thể

3/11/2013

MPP5-G4

1

Dân chủ, ủy trị và sự chính danh của chính quyền

- Chính danh (thần quyền, thế tục, bầu cử, thực tế lịch sử)
- Ủy trị: Thành lập và giải tán Chính phủ => hai mô hình cộng hòa tổng thống và dân chủ đại nghị
- Nền tảng của ủy trị:
 - Bầu cử (Điều 54 HP 1992)
 - Phổ thông (Điều 1, 2 Luật Bầu cử)
 - Bình đẳng (mỗi cử tri một phiếu)
 - Trực tiếp (không thông qua đại cử tri)
 - Kín
 - Trưng cầu dân ý
 - Các hình thức khác (quyền lực thực tế của cử tri: Điều 69, Điều 74 Hiến pháp 1992, sửa đổi 2001)
 - Thảo luận: Làm gì để bầu cử Quốc hội, HĐND hiệu quả hơn?

Bình luận:
 -Bầu cử tự do: Cử và bầu
 -Tranh cử
 -Bình đẳng giữa các địa phương

Quyền lực của Quốc hội

- Tổng quan về mô hình nghị viện
 - Lưỡng viện (Hạ viện và Thượng viện)
 - Mô hình một nghị viện
 - Nhân Đại (Trung hoa Nhân dân Đại biểu Đại hội)
- Tổng quan về các chức năng của nghị viện
 - Chức năng đại diện (nhận sự ủy trị từ nhân dân)
 - Chức năng giám sát (Chính phủ)
 - Chức năng thương thảo, đàm phán chính sách
 - Chức năng lập pháp (làm luật) (# lập hiến)
 - Chức năng quyết định (phê duyệt dự toán, phân bổ, quyết toán ngân sách)
 - Các chức năng khác (đại xá, quy định về chiến tranh, địa giới tỉnh)

Quyền lực của Quốc hội Việt Nam

- Điều 83: Quyền lực theo pháp luật (Điều 74 Dự thảo 2013)
 - Là “cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất”
 - Là cơ quan duy nhất có quyền lập hiến, lập pháp
 - Là cơ quan quyết định chính sách cơ bản quốc gia
 - Là cơ quan giám sát tối cao đối với hoạt động nhà nước
- Điều 84: Các nhiệm vụ và quyền hạn của Quốc hội
 - Ghi nhận lại trong Điều 2 Luật tổ chức Quốc hội (14 nhiệm vụ)
 - Làm luật
 - Giám sát
 - Quyết định
 - Bầu và miễn nhiệm (có lý do xác đáng), bãi nhiệm (do bất tín nhiệm) người giữ chức vụ chủ chốt trong bộ máy nhà nước

Thảo luận: Nguyên tắc hoạt động của cơ quan dân cử

- Vì sao Quốc hội các nước khác mạnh => làm đúng việc
 - QH không thể thay thế Chính phủ hoặc nền hành chính
 - Chức năng đại diện <= sức ép từ cử tri, đơn vị bầu cử
 - Chức năng thảo luận, thương lượng
 - Chức năng giám sát, xác định trách nhiệm giải trình
- Vì sao Quốc hội các nước khác mạnh => tổ chức hợp lý
 - Mỗi dân biểu/ng nghị viên một phiếu bầu
 - QH mạnh ở các ủy ban chuyên sâu <= cơ quan tư vấn, vận động
- Vì sao Quốc hội các nước khác mạnh => quy trình hợp lý
 - Quyền nêu đề xuất (motion) và điều kiện thông qua đề xuất
 - Quyền của người điều hành
 - Chất vấn, đàn hạch
 - Minh bạch, tương tác với báo chí

Quốc hội khóa XIII (2011-2016)

Bầu cử ngày 22-5-2011.

- Tỷ lệ cử tri bỏ phiếu: 99,51%.
- Tổng số đại biểu Quốc hội: 500

Cơ cấu Quốc hội:

+ Phụ nữ	122	(24,4%)
+ Đại biểu trẻ tuổi (dưới 40 tuổi)	61	(12,2%) (đại biểu trẻ nhất: 25 tuổi)
+ Đại biểu có trình độ ĐH:	263	(52,6%)
+ Đại biểu có trình độ trên ĐH:	228	(45,6%)
+ Đại biểu tự ứng cử	04	(0,8%)
+ Đại biểu chuyên trách TƯ	91	(18,2%)
+ Đại biểu chuyên trách địa phương	63	(12,6%)
+ Đại biểu tham gia QH lần đầu:	333	(66,6%)
+ Ngoài Đảng	42	(8,4%)
+ Dân tộc thiểu số	78	(15,6%)
+ Tôn giáo	06	(1,2%)

Kinh phí hoạt động

- Đại biểu Quốc hội được cấp hoạt động phí hàng tháng bằng hệ số 1,0 của mức lương tối thiểu
- Hỗ trợ tiền điện thoại theo mức khoán 450.000 đ/đại biểu/kỳ họp
- Chi mỗi ĐBQH tự nghiên cứu hoặc thuê chuyên gia để tham gia ý kiến vào các dự án luật. Đối với các dự án luật thông qua tại kỳ họp của Quốc hội, mức chi: 400.000 đồng/1 dự án Luật, 300.000 đồng/1 dự án Luật sửa đổi, bổ sung. Mức chi đối với các dự án luật trình Quốc hội cho ý kiến tính bằng 1/2 mức trên.
- Một nhiệm kỳ Quốc hội, mỗi ĐBQH được cấp tiền may 02 bộ trang phục (lễ phục) với mức chi 2.500.000 đồng/bộ.
- Được cấp: Công báo, báo Nhân dân, báo địa phương, báo Người Đại biểu nhân dân, tạp chí Nghiên cứu lập pháp,
- Phí khai thác internet được cấp theo mức khoán: 700.000 đồng/người/tháng

So sánh

■ Nghị sỹ Đức

- Lương: 7.009 Euro/tháng

■ Nghị sỹ Hoa Kỳ:

- Lương: \$ 174.000/năm/ \$ 14.500/tháng
- Văn phòng nghị sỹ: 08 chuyên viên giúp việc
- ½ thời gian phải sống, làm việc tại đơn vị cử tri
- Được cấp một khoản kinh phí chi tiêu cho đơn vị cử tri